

Advies nr. 45/2017 van 30 augustus 2017

Betreft: Advies inzake een voorontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming (CO-A-2017-043)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG);

Gelet op het verzoek om advies van de heer J. Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ontvangen op 27 juni 2016;

Gelet op het verslag van de heer J. Baret;

Brengt op 30 augustus 2017 het volgend advies uit:

Voorafgaande algemene opmerking

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].

De verordening, meestal AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, en gedurende de termijn van twee jaar voor de tenuitvoerlegging, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. En het is in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) om hier rekening mee te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

---

^[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

I. VOORWERP VAN DE ADVIES AANVRAAG

1. Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna de aanvrager), verzoekt om het advies van de Commissie aangaande een voorontwerp van decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming (hierna het voorontwerp van decreet).

Context

2. In het kader van de zesde staatshervorming zijn een aantal bijkomende bevoegdheden inzake gezondheidszorg en sociale bescherming overgedragen aan de deelstaten. Wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, wordt deze materie onder meer geregeld door het decreet van 24 juni 2016 houdende Vlaamse sociale bescherming.¹ Het huidige voorontwerp van decreet beoogt het bestaande decreet houdende Vlaamse sociale bescherming te vervangen.
3. Het voorontwerp van decreet zou de bestaande pijlers van de Vlaamse sociale bescherming uitbreiden met een aantal nieuwe pijlers. Voortaan zou de Vlaamse sociale bescherming onder meer de volgende pijlers omvatten:
  - 1) het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden;
  - 2) het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood;
  - 3) het basisondersteuningsbudget;
  - 4) de residentiële ouderenzorg;
  - 5) de geestelijke gezondheidszorg, met inbegrip van revalidatie die voornamelijk gericht is op de psychosociale aspecten;
  - 6) de revalidatie die voornamelijk gericht is op het herstel van fysieke functies;
  - 7) de thuiszorg;
  - 8) de transmurale zorg;
  - 9) de mobiliteitshulpmiddelen.²
4. De Vlaamse Regering kiest er voor om de verschillende tegemoetkomingen en systemen van inkomst gerelateerde zorg samen te brengen in één Vlaamse sociale bescherming. Zij hanteert daarbij een visie van "persoonsvolgende financiering", waarbij de indicatiestelling van een persoon bepaalt welke vormen van zorg en ondersteuning mogelijk zijn (evenals de intensiteit en financiering daarvan).³ Door het samenbrengen van de verschillende tegemoetkomingen in eenzelfde systeem van sociale bescherming streeft de Vlaamse regering naar administratieve

---

¹ Decreet van 24 juni 2016 houdende de Vlaamse sociale bescherming, B.S., 6 september 2016. Dit decreet werd niet voorafgaand ter advies voorgelegd aan de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

² Artikel 4 van het voorontwerp van decreet.

³ De indicatiestelling (i.e. de evaluatie van de zorgbehoefte) zou hierbij verlopen via de BelRAI methode, een gestandaardiseerde schaal voor het meten van zorgbehoefte (artikel 60, § 2 van het voorontwerp van decreet).

vereenvoudiging. Deze vereenvoudiging zou zich op termijn o.m. uiten in het vermijden van dubbele inschalingen en het automatisch toekennen van rechten.⁴ Daarenboven zouden betrokkenen voor alle tegemoetkomingen slechts één aanspreekpunt hebben, met name de zorgkas (als “uniek loket”).⁵ De aansluiting bij een zorgkas is verplicht voor personen die in het Nederlandse taalgebied wonen vanaf een door de Vlaamse regering te bepalen termijn.⁶ De aansluiting is vrijwillig voor personen die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wonen.⁷

5. Aangezien het voorontwerp van decreet 1 januari 2019 als algemene datum van inwerkingtreding vooropstelt acht de Commissie het dienstig om het voorontwerp niet enkel in het licht van de WVP maar ook in het licht van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te beoordelen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Doeleinden en rechtmatigheid van de verwerking

6. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP en artikel 5(1)a AVG kunnen persoonsgegevens slechts ingezameld worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
7. In het voorontwerp van decreet worden verschillende doelstellingen voorop gesteld die aanleiding geven tot de verwerking van persoonsgegevens, waaronder:
  - a. de toekenning van “persoonsvolgende” zorgbudgetten en zorgtickets op basis van een voorafgaande indicatiestelling (artikel 55 en 60 van het voorontwerp van decreet);
  - b. de digitalisering en integratie van verschillende tegemoetkomingen met het oog op een meer gestroomlijnde toegang tot rechten op tegemoetkomingen en zorg (artikel 6, 5° van het voorontwerp van decreet);
  - c. het realiseren van een uniek inschalingsinstrument voor personen met een zorgbehoefte (artikel 6, 7° van het voorontwerp van decreet);
  - d. een toegang tot één loket voor alle vragen over dossiers en rechten voor wat betreft de tegemoetkomingen in het kader van de Vlaamse sociale bescherming (artikel 6, 8° van het voorontwerp van decreet);
  - e. de automatische toekenning van tegemoetkomingen van de Vlaamse sociale bescherming (artikel 8 van het voorontwerp van decreet);

---

⁴ Memorie van Toelichting bij het voorontwerp van decreet houdende sociale bescherming, p. 8-9.

⁵ Id. Zie ook artikel 6, 8° van het voorontwerp van decreet.

⁶ Artikel 42 van het voorontwerp van decreet.

⁷ Id.

- f. de controle op de correctheid van indicatiestellingen en de beoordeling van vereiste hulpmiddelen door de verstrekker van mobiliteitshulpmiddelen en de aflevering ervan (artikel 34 van het voorontwerp van decreet);
  - g. de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde tegemoetkomingen (artikel 73 van het voorontwerp van decreet);
  - h. de berekening van de uitgaven van het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming (artikel 15, § 3 van het voorontwerp van decreet);
  - i. de analyse van gegevens teneinde de beleidsvoering van het Vlaams welzijns- en gezondheidsbeleid te informeren (artikel 49, § 5 van het voorontwerp van decreet).
8. De Commissie stelt vast dat voormelde doeleinden voor gegevensinzameling welbepaald en uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. Het ontwerp van decreet geeft hierbij aan dat de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de Vlaamse sociale bescherming gebaseerd is op artikel 6, eerste lid, 1) c) AVG. Wat de gegevens over gezondheid betreft, wordt verwezen naar artikel 9, tweede lid, h) AVG (zie verder nr. 16). Onder de huidige wetgeving zou de verwerking gebaseerd kunnen worden op artikel 5, c) WVP en artikel 7, §2, c) of j) WVP.
9. Het voorontwerp van decreet voorziet ook in een mededeling van gegevens aan het Intermutualistisch Agentschap met het oog op analyse, zonder evenwel enige doeleinde van deze mededeling of analyse te specificeren (artikel 50, § 6). Gelet op de wettelijke opdracht van het Intermutualistisch Agentschap, vermoedt de Commissie dat de doorgifte en analyse plaatsvindt met het doel om verdere beleidsvorming te informeren.⁸ Duidelijkheidshalve is het wenselijk dat het doeleinde van de mededeling uitdrukkelijk in het decreet wordt vermeld. Dit zou ook de transparantie naar burgers toe verhogen.

2. Proportionaliteit van de verwerking

10. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3° WVP dienen persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt. Artikel 5(1)c van de AVG bepaalt daarenboven dat persoonsgegevens beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”).
11. Het voorontwerp van decreet voorziet in een aantal nieuwe gegevensstromen (uitwisselingen van persoonsgegevens) in vergelijking met het decreet dat door het huidige voorontwerp zou opgeheven worden. Het voorontwerp van decreet bepaalt daarbij niet eenduidig welke categorieën

---

⁸ Zie artikel 278 van de Programmawet I van 24 december 2002, B.S. 31 december 2002 dat voorziet in de oprichting van het Intermutualistisch Agentschap.

gegevens voor welke doeleinden zouden worden uitgewisseld. Artikel 50 van het voorontwerp van decreet bepaalt dat de zorgkassen, ziekenfondsen en verzekeringsinstellingen die gegevens zullen uitwisselen “*die noodzakelijk zijn in het kader van de toepassing van de bepalingen van dit decreet conform een overeenkomst die daarover wordt gesloten*”. Verder voorziet artikel 50 in een niet-limitatieve opsomming van de categorieën van gegevens die uitgewisseld worden tussen zorgkassen, ziekenfondsen en verzekeringsinstellingen, meer bepaald:

- 1) de verzekeringsstatus van gebruikers in het kader van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen;
- 2) de informatie die noodzakelijk is om de Europese en internationale regelgeving uit te voeren;
- 3) de informatie die noodzakelijk is om dubbele financiering van zorgkosten te vermijden.⁹

Tot slot voorziet artikel 50 ook in een toegang tot gegevens door adviserende geneesheren, diensten maatschappelijk werk en openbare centra voor maatschappelijk welzijn, in de mate deze toegang dienstig zou zijn voor de uitoefening van hun respectievelijke opdrachten.¹⁰ Het voorontwerp van decreet voorziet niet dat de Vlaamse Regering de gegevenscategorieën verder zal specificeren of dat de uitwisseling of toegang tot gegevens verder onderhevig zal zijn aan enige machtiging.

12. De Commissie is van mening dat de huidige omschrijving van de categorieën van gegevens niet toelaat om de proportionaliteit van de gegevensverwerking te beoordelen, nu deze omschrijving (1) niet-limitatief is; (2) niet toelaat om eenduidig te bepalen welke gegevenscategorieën bij de verwerking van persoonsgegevens voor een welbepaald doeleinde betrokken zullen zijn. Bovendien is de Commissie van mening dat het bepalen van de relevante gegevenscategorieën behoorlijk wettelijk omkaderd moet zijn en niet via een gewone overeenkomst kan worden vastgelegd. De Commissie dringt er daarom op aan dat ofwel
- de categorieën persoonsgegevens per doeleinde in het voorontwerp zelf omschreven worden¹¹; ofwel

---

⁹ Uit aanvullende toelichting van de adviesaanvrager blijkt dat het opzet van deze gegevensstromen er o.m. in bestaat om dubbele vergoedingen te vermijden en om een subrogatieregeling te kunnen uitvoeren.

¹⁰ De Commissie merkt ook op dat het huidige voorontwerp van decreet, in tegenstelling tot artikel 41, 3° van het decreet van 24 juni 2016 houdende Vlaamse sociale bescherming niet uitdrukkelijk voorziet dat het VAPH, de toegangspoort, het agentschap en de zorgkassen onder elkaar persoonsgegevens zullen “uitwisselen”. In de mate dat deze gegevensuitwisseling nog steeds zal plaatsvinden onder het voorontwerp van decreet dient ook deze uitwisseling uitdrukkelijk vermeld en wettelijk omkaderd te zijn. De Memorie van toelichting doet uitschijnen dat alle andere actoren vermeld in artikel 49, § 3 van het voorontwerp van decreet potentieel met elkaar gegevens zullen uitwisselen (“*de actoren die gegevensverwerken/uitwisselen [...] zijn de volgende [...]*”) (Memorie van Toelichting, p. 60). Ofschoon de uitwisseling van gegevens als een “verwerking” van gegevens kan worden aangemerkt, dringt de Commissie er op aan dat het voorontwerp van decreet wordt aangepast om uitdrukkelijk aan te geven wanneer er sprake zal zijn van een uitwisseling van gegevens (in plaats van een louter registratie van gegevens) door de betrokken actoren.

¹¹ In artikel 51 van het voorontwerp van decreet wordt wel voorzien in een specifieke omschrijving van welke gegevens geraadpleegd mogen worden voor een welbepaald doel, met name wat betreft de opname van een persoon in een zorgvoorziening of met het oog op de verstrekking van een mobiliteitshulpmiddel. Artikel 51 van het voorontwerp van decreet luidt als volgt “*Met het oog op de opname van een gebruiker in een zorgvoorziening of met het oog op de verstrekking van een mobiliteitshulpmiddel aan een gebruiker, hebben de betrokken zorgvoorziening of de betrokken verstrekker van*

- het voorontwerp bepaalt dat de Vlaamse Regering de gegevenscategorieën (per doeleinde) verder zal specificeren na advies van de Commissie; ofwel
  - het voorontwerp steeds uitdrukkelijk verwijst naar de bestaande wettelijke of decretale basis aan de hand waarvan de betrokken categorieën gegevens (per doeleinde) eenduidig kunnen worden bepaald¹²; ofwel
  - het voorontwerp bepaalt dat ~~het~~ de gegevensuitwisselingen in de toekomst onderhevig zal blijven aan de verplichting tot het bekomen van een voorafgaande machtiging.
13. Een gelijkaardige aanbeveling dringt zich op wat betreft de verwijzing naar de bestaande en nieuwe gegevensverwerkingen beoogd door artikel 22, lid 2 (gegevens waarover de zorgkassen beschikken), artikel 37, lid 1 (gegevens waarover de Zorgkassencommissie beschikt), artikel 39, laatste lid (gegevens waarover de Expertencommissie beschikt), artikel 62 (gegevens waarover het agentschap Vlaamse sociale bescherming beschikt).
14. De Commissie merkt op dat behoudens uitdrukkelijke andersluidende bepaling de beoogde uitwisselingen van gegevens onder de huidige wetgeving onderhevig zijn aan de verplichting tot het bekomen van een voorafgaande machtiging vanwege de Vlaamse Toezichtcommissie dan wel vanwege de Sectorale comités in de schoot van de Commissie. Uit contacten met de adviesaanvrager blijkt dat het de intentie is om dergelijke wijze aan te houden. De Commissie beveelt aan om dit in de regelgeving op te nemen, zodat via deze procedure eventueel een proportionaliteitsbeoordeling kan plaats hebben.
15. De Commissie merkt daarnaast op dat artikel 23 van het voorontwerp van decreet bepaalt dat de zorgkas uit eigen beweging alle ontbrekende inlichtingen kan verzamelen om de rechten van betrokkenen te kunnen beoordelen. Zij kan daarbij bijkomende onderzoeken verrichten of laten verrichten en inlichtingen opvragen bij de betrokkene (of diens vertegenwoordiger) "*als ze de ontbrekende inlichtingen niet op een andere manier kan verkrijgen*". Het voorontwerp voorziet daarmee in een zeer ruim omschreven onderzoeksbevoegdheid en hanteert de onrechtstreekse inzameling als uitgangspunt. Ook hier dringt een duidelijke wettelijke omkadering zich op, zowel wat betreft de in te zamelen gegevens als de oorsprong van die gegevens. Een gelijkaardige opmerking dringt zich op wat betreft artikel 34 van het voorontwerp van de decreet, dat voorziet in een controlebevoegdheid voor de zgn. Zorgkassencommissie.

---

mobiliteitshulpmiddelen toegang tot de volgende gegevens: 1° de zorgkas waarbij de betrokken gebruiker is aangesloten; 2° de verzekeringsstatus van de betrokken gebruiker, met inbegrip van de eventuele achterstallen die de gebruiker heeft in het kader van de bijdragebetaling. Deze gegevens komen zijn volgens de Commissie terzake dienend en niet overmatig uitgaande van de doeleinde waarvoor ze worden verwerkt.

¹² Een uitdrukkelijke verwijzing naar de relevante bepalingen die toelaten om de relevante gegevenscategorieën eenduidig te bepalen is ook belangrijk om de transparantie naar de betrokkenen toe te verzekeren (zie verder nr. 31).

3. Verwerking van gevoelige gegevens

16. Verschillende doeleinden die in het voorontwerp van decreet zijn opgenomen, veronderstellen de verwerking van gegevens over gezondheid (zie hoger nr. 7). Overeenkomstig artikel 7, § 2 WVP is de verwerking van gegevens die de gezondheid betreffen toegestaan wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling vastgesteld door of krachtens de wet met het oog op de toepassing van de sociale zekerheid; alsook wanneer de verwerking noodzakelijk is voor doeleinden beheer van de gezondheidsdiensten handelend in het belang van de betrokkene en de gegevens worden verwerkt onder het toezicht van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg.
17. Overeenkomstig artikel 9, tweede lid, h) AVG mogen gegevens over gezondheid verwerkt worden voor doeleinden van " ... *het verstrekken van gezondheidszorg of sociale diensten of behandelingen dan wel het beheren van gezondheidszorgstelsels en -diensten of sociale stelsels en diensten, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, of uit hoofde van een overeenkomst met een gezondheidswerker en behoudens de in lid 3 genoemde voorwaarden en waarborgert*". Overeenkomstig artikel 9, lid 3 van de AVG mogen gegevens over gezondheid echter slechts worden verwerkt voor de in lid 2, punt h), genoemde doeleinden wanneer die gegevens worden verwerkt " *door of onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar die krachtens Unierecht of lidstatelijk recht of krachtens door nationale bevoegde instanties vastgestelde regels aan het beroepsgeheim is gebonden, of door een andere persoon die eveneens krachtens Unierecht of lidstatelijk recht of krachtens door nationale bevoegde instanties vastgestelde regels tot geheimhouding is gehouden.*"
18. Het voorontwerp van decreet voorziet in artikel 37, § 2 in een beroepsgeheim voor de leden van de Zorgkassencommissie, maar voorziet niet in een gelijkaardig beroepsgeheim wat de overige entiteiten betreft die toegang hebben tot de gegevens van personen die een beroep doen of willen doen op de Vlaamse sociale bescherming (zoals bijv. de Expertencommissie vermeld in artikel 39). De Commissie dringt er op aan dat het voorontwerp van decreet duidelijk aangeeft welke entiteiten al dan niet toegang hebben tot gegevens over de gezondheid en daarbij bepaalt dat deze gegevens ofwel worden verwerkt onder de verantwoordelijkheid van een persoon die door beroepsgeheim is gebonden of tot geheimhouding is gehouden (voor zover dergelijk beroepsgeheim of geheimhoudingsplicht nog niet uitdrukkelijk wettelijk verankerd zou zijn).
19. Het voorontwerp van decreet voorziet dat het agentschap Vlaamse sociale bescherming in bepaalde gevallen een administratieve geldboete kan opleggen (artikel 47, §1, lid 4 van het voorontwerp van decreet). De Commissie merkt op dat de verwerking van persoonsgegevens inzake administratieve sancties krachtens artikel 8, § 2 WVP momenteel aan

bijkomende voorwaarden is onderworpen. Administratieve sancties worden onder algemene verordening persoonsgegevens daarentegen niet langer als een “bijzondere categorie” van persoonsgegevens beschouwd.

20. Tot slot merkt de Commissie nog op dat de grootschalige verwerking van bijzondere categorieën van gegevens, waaronder gegevens over gezondheid, in principe het voorwerp dienen uit te maken van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling wanneer de verwerking na 25 mei 2018 aanvangt of wanneer er sprake is van een verandering van het risico dat de verwerkingen inhouden of wanneer de gegevens voor een nieuwe doeleinde worden aangewend (artikel 35 AVG).¹³ Gelet op de vooropgestelde algemene datum van inwerkingtreding van 1 januari 2019 zal de uitvoering van een DPIA noodzakelijk zijn.

4. Bewaartermijn van de gegevens

21. Krachtens artikel 4, §1, 5° WVP mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder verwerkt. Artikel 5(1)e AVG voorziet in een gelijkaardige opslagbeperking.
22. De Commissie stelt vast dat in het voorontwerp van decreet geen enkele bewaartermijn wordt gespecificeerd. De Commissie dringt er op aan dat aan deze lacune wordt verholpen of minstens wordt voorzien dat de Regering bij de precisering van de concreet te verwerken persoonsgegevens tevens zal voorzien gedurende welke concrete termijn deze maximaal zullen worden bewaard en dit na advies van de Commissie.

5. Verantwoordelijkheid

23. Artikel 1, §4, tweede lid, WVP bepaalt dat voor de verwerkingen, waarvan het doel en de middelen door of krachtens de wet zijn bepaald, de verantwoordelijke voor de verwerking diegene is die in het regelgevend document terzake is aangewezen. Artikel 4(7) AVG bepaalt dat wanneer de doelstellingen van en de middelen voor deze verwerking in het Unierecht of het lidstatelijke recht worden vastgesteld, daarin kan worden bepaald wie de verwerkingsverantwoordelijke is of volgens welke criteria deze wordt aangewezen.

---

¹³ Zie verder Article 29 Data Protection Working Party, “Guidelines on Data Protection Impact Assessment (DPIA) and determining whether processing is “likely to result in a high risk” for the purposes of Regulation 2016/679”, WP 248, 4 april 2017, p. 11-12 en p. 18-19 en Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer, “Ontwerp van aanbeveling uit eigen beweging met betrekking tot de gegevensbeschermingseffectbeoordeling en voorafgaande raadpleging voorgelegd voor publieke bevraging (CO-AR-2016-004), p. 18-19.

24. De Commissie neemt akte van het feit dat artikel 49, §4, van het voorontwerp van decreet expliciet aangeeft welke entiteiten in welke omstandigheden als verwerkingsverantwoordelijken optreden. Voor de duidelijkheid en volledigheid wordt deze zinsnede best als volgt aangevuld: *'de verwerkingsverantwoordelijken in de zin van artikel 4(7) van de algemene verordening gegevensbescherming'*.¹⁴ Daarnaast merkt de Commissie op dat de aanduiding van verwerkingsverantwoordelijken in artikel 49, § 4 van het voorontwerp van decreet onvolledig lijkt. Zo voorziet bijvoorbeeld artikel 67 van het voorontwerp van decreet in de creatie van een databank van toegepaste indicatiestellingen, maar bepaalt het niet onder wiens verantwoordelijkheid die databank wordt bijgehouden.
25. Artikel 28 van het voorontwerp voorziet in de ontwikkeling van een "digitaal platform Vlaamse sociale bescherming". Volgens de memorie van toelichting zouden de gegevensstromen tussen de verschillende actoren van de Vlaamse Zorgverzekering via dit digitaal platform verlopen. Het platform zelf zou worden uitgebouwd onder de verantwoordelijkheid van het Agentschap Vlaamse sociale bescherming in overleg met de zorgkassen.
26. De Commissie merkt op dat het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming (vroeger: het Vlaamse Zorgfonds) op 27 januari 2004 door het Beheerscomité van de KSZ in het netwerk van de sociale zekerheid opgenomen, na gunstig advies van het sectoraal comité van de sociale zekerheid (advies nr. 04/03 van 6 januari 2004).¹⁵ De Commissie merkt daarnaast ook op dat sommige van de beoogde gegevensuitwisselingen onder het toepassingsgebied van het Decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg, waarin enerzijds het e-health platform en anderzijds de Kruispuntbank van sociale zekerheid worden aangeduid als dienstintegrator¹⁶. De Commissie beveelt de aanvrager aan om de rol- en taakverdeling tussen het digitaal platform VSB en voormelde dienstenintegratoren verder te verduidelijken.

---

¹⁴ De Commissie merkt ook op dat de Memorie van Toelichting ogenschijnlijk het begrip "verwerker" verkeerdelijk hanteert. Deze bepaalt immers dat "[d]e actoren die gegevens verwerken/uitwisselen, en dus beschouwd moeten worden als 'verwerkers' van gegevens, zijn de volgende [...]". (Memorie van Toelichting, p. 60). De hoedanigheid van "verwerker" in de zin van artikel 1, §5 WVP en artikel 4(8) AVG vloeit echter niet voort uit de loutere omstandigheid dat een bepaalde entiteit persoonsgegevens verwerkt (ook verwerkingsverantwoordelijken kunnen immers persoonsgegevens verwerken). Bovendien wordt de geciteerde passage van de Memorie van toelichting tegengesproken door de bewoordingen van artikel 49, §4 van het voorontwerp van decreet (dat een aantal van de genoemde actoren als "verwerkingsverantwoordelijken" aanduidt).

¹⁵ Deze beslissing werd genomen met toepassing van het koninklijk besluit van 16 januari 2002 tot uitbreiding van het netwerk van de sociale zekerheid tot sommige overheidsdiensten en openbare instellingen van de Gemeenschappen en Gewesten, met toepassing van artikel 18 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

¹⁶ B.S. 20 augustus 2014 (artikel 72).

6. Beveiligingsmaatregelen

27. Artikel 16 WVP verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking «*de gepaste technische en organisatorische maatregelen [te] treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens (...)»* [en verduidelijkt dat] «*Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek terzake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's*». Voor een concrete invulling hiervan verwijst de Commissie naar de door haar uitgewerkte aanbeveling¹⁷ ter voorkoming van gegevenslekken en naar de referentiemaatregelen¹⁸ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen.
28. Artikel 32 AVG voorziet in een gelijkaardige beveiligingsverplichting als artikel 16 WVP en verwijst bijkomend naar volgende maatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- a. de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
  - b. het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen;
  - c. het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
  - d. een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
29. Gelet op de gevoelige aard van de gegevens die in het kader van het voorontwerp van decreet uitgewisseld zullen worden, onderstreept de Commissie het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer.¹⁹ In de mate dat het digitaal platform Vlaamse Sociale bescherming vermeld in artikel 28 van het voortontwerp als een soort dienstenintegrator zou optreden, is het wenselijk dat deze rol meer uitdrukkelijk omschreven en behoorlijk wettelijk omkaderd wordt.²⁰

---

¹⁷ Aanbeveling nr 01/2013 van 21 januari 2013 uit eigen beweging betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken
http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013.pdf.

¹⁸ Referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0,
http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf.

¹⁹ Zie ook Aanbeveling nr. 01/2008 van 24 september 2008 met betrekking tot het toegangs- en gebruikersbeheer in de overheidssector, https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf.

²⁰ Zie ook Aanbeveling nr 03/2009 van 1 juli 2009 uit eigen beweging in verband met integratoren in de overheidssector, https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_03_2009_1.pdf ("In elk geval wordt verwacht dat instanties die in de overheidssector belast zijn met diensten- of persoonsgegevensintegratie steeds beschikken over een uitdrukkelijke wettelijke regeling terzake die voldoet aan de bepalingen van deze aanbeveling").

7. Rechten van de betrokkene

30. De Commissie stelt vast dat het voorontwerp van decreet geen uitdrukkelijke bepaling noch verwijzing bevat aangaande de rechten van de betrokkene. De Commissie wenst de aandacht te vestigen op twee rechten die in het kader van het voorontwerp van decreet van bijzonder belang kunnen zijn en waarvoor de adviesaanvrager mogelijkerwijze bijkomende wettelijke waarborgen dient te voorzien.
31. Artikel 9 WVP en artikelen 12-14 AVG omschrijven welke informatie aan betrokkenen verschaft dient te worden en maken daarbij een onderscheid naargelang de persoonsgegevens al dan niet bij de betrokkene zijn verkregen (rechtstreekse of onrechtstreeks inzameling). Van bijzonder belang voor het huidige voorontwerp van decreet is artikel 14.5(c) AVG, dat voorziet in een mogelijkheid tot afwijking wanneer de persoonsgegevens niet van de betrokkene zijn verkregen wanneer *"het verkrijgen of verstrekken van de gegevens uitdrukkelijk is voorgeschreven bij Unie- of lidstatelijk recht dat op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is"*, maar enkel indien *"dat recht voorziet in passende maatregelen om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen"*. De Commissie nodigt de adviesaanvrager daarom uit om na te gaan hoe de transparantie van de beoogde gegevensverwerkingen zal worden verzekerd en om waar nodig bijkomende passende maatregelen te voorzien om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen.²¹ Naast een duidelijk wettelijk kader dat de te verstrekken informatie vernoemd in artikel 14 uiteenzet, beveelt de Commissie aan dat het voorontwerp voorziet dat de zorgkassen (die als uniek loket zullen optreden) verantwoordelijk worden gemaakt voor het verstrekken van informatie in hun individuele communicatie en interactie met betrokkenen, inclusief de contactgegevens van de functionaris van de gegevensbescherming bij wie zij terecht kunnen voor bijkomende informatie.
32. Artikel 8 van het voorontwerp van decreet voorziet dat de tegemoetkomingen van de Vlaamse sociale bescherming *"automatisch [worden] toegekend, tenzij dat onmogelijk is. In dat laatste geval kan de Vlaamse regering bepalen dat de tegemoetkoming op aanvraag wordt toegekend"*. De memorie van toelichting verduidelijkt dat de automatische toekenning van rechten betekent dat, in de mate van het mogelijke, de betrokkene het bedrag van de tegemoetkomingen waar hij

---

²¹ Zie in dit verband ook Hof van Justitie, Zaak C-201/14 (*Smaranda Bara e.a. tegen Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF)*), 1 oktober 2015, randnr. 40-41 ("40 Afgezien van de door de verwijzende rechter vermelde omstandigheid dat de gegevens betreffende de inkomsten geen deel uitmaken van de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de vaststelling van de hoedanigheid van verzekerde, zij evenwel opgemerkt dat in artikel 315 van wet nr. 95/2006 enkel het principe is ingeschreven van overdracht van deze persoonsgegevens in het bezit van de overheden, openbare instellingen en andere instellingen. Uit de verwijzingsbeslissing blijkt ook dat de omschrijving van de overdraagbare gegevens en de modaliteiten van de tenuitvoerlegging van de overdracht niet zijn uitgewerkt bij wetgevende maatregel, maar bij het protocol van 2007 gesloten tussen het ANAF en de CNAS, dat niet officieel is gepubliceerd. 41 In die omstandigheden kan er niet van worden uitgegaan dat is voldaan aan de voorwaarden van artikel 13 van richtlijn 95/46, die een lidstaat toelaten om af te wijken van de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit artikel 10 van die richtlijn.")

recht op heeft zal ontvangen zonder administratieve rompslomp nadat er een indicatiestelling heeft plaatsgevonden.²² De Commissie wenst hier de aandacht te vestigen op art. 12 bis WVP en art. 22 AVG, dat voorziet in een principieel verbod op "geautomatiseerde besluitvorming"²³. Dit verbod geldt niet indien het besluit is toegestaan "*bij een Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepaling die op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is*", maar weerom enkel indien deze bepaling ook voorziet in "*passende maatregelen ter bescherming van de rechten en vrijheden en gerechtvaardigde belangen van de betrokkene*". De Commissie nodigt de adviesaanvrager daarom uit om bijkomende passende maatregelen te voorzien om de rechten en vrijheden en gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen.²⁴

8. Hergebruik van persoonsgegevens voor beleidsdoeleinden

33. Artikel 49, §5 en §6 van het voorontwerp van decreet voorzien in het hergebruik van geanonimiseerde gegevens met het oog op de informeren van verdere beleidsvoering. Het voorontwerp geeft daarbij aan dat de Vlaamse regering zal bepalen welke gegevens bezorgd worden, alsook de wijze waarop en de periodiciteit waarmee de gegevens bezorgd worden. De Commissie beveelt om te bepalen dat dit besluit ter voorafgaand advies aan de Commissie zal worden voorgelegd. De Commissie beveelt ook aan om bij de voorbereiding van dat Besluit rekening te houden met Hoofdstuk II van het Koninklijk Besluit van 13 februari 2001 ("*Latere verwerking van persoonsgegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden*") en in het bijzonder te identificeren welke entiteit of entiteiten zullen instaan voor het anonimiseren van de gegevens als Trusted Third Party (TTP)²⁵, alsook met de regeling vervat in artikel 5 en artikel 15 van de Wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid.²⁶

---

²² Memorie van toelichting, p. 36.

²³ "Geautomatiseerde besluitvorming" dient hier begrepen te worden als "een uitsluitend op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering, gebaseerd besluit waaraan voor hem rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft" (artikel 22 AVG).

²⁴ Zie ook overweging (71) AVG.

²⁵ Zie ook Aanbeveling nr 02/2010 van 31 maart 2010 omtrent de privacybeschermende rol van Trusted Third Parties (TTP) bij gegevensuitwisseling, https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_02_2010_0.pdf.

²⁶ Het begrippenkader van deze instrumenten dient evenwel in overeenstemming gebracht te worden met de begrippen die door de AVG gehanteerd worden. Zo spreekt de AVG niet van "gecodeerde persoonsgegevens" maar van "gepseudonimiseerde persoonsgegevens". Voor meer informatie zie de Nota betreffende anonieme, gecodeerde en niet-gecodeerde gegevens in het raam van statistisch en wetenschappelijke onderzoeken, <https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/Note%20concernant%20les%20donnaes%20anonymes%20cod%C3%A9es%20et%20non%20cod%C3%A9es%206.2%20-%20TRA-NL.pdf>.

III. BESLUIT

34. Gelet op het voorgaande is de Commissie van oordeel dat het voorontwerp van decreet voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat volgende opmerkingen bijkomend worden geïntegreerd:
- precisering van de doeleinde van de mededeling van gegevens aan het Intermutualistisch Agentschap met het oog op analyse (zie randnr. 9);
  - precisering van de betrokken categorieën gegevens, hetzij in de tekst van het decreet, hetzij door te voorzien dat de gegevenscategorieën verder specificeren in een besluit, hetzij door uitdrukkelijk te verwijzen naar de specifieke wettelijke of decretale basis die reeds bestaat aan de hand waarvan de betrokken categorieën gegevens eenduidig kunnen worden bepaald. Indien de gegevensuitwisselingen in de toekomst onderhevig blijven aan de verplichting tot het bekomen van een voorafgaande machtiging, dan beveelt de Commissie aan om dit in de regelgeving op te nemen (zie randnr. 12 en 1413);
  - precisering van de onderzoeksbevoegdheid van de zorgkassen en Zorgkassencommissie, meer bepaald wat betreft de in te zamelen gegevens als de oorsprong van die gegevens (zie randnr. 13);
  - precisering van welke entiteiten al dan niet toegang hebben tot gegevens over de gezondheid en daarbij bepalen dat deze gegevens ofwel worden verwerkt onder de verantwoordelijkheid van een persoon die door beroepsgeheim is gebonden of tot geheimhouding is gehouden (zie randnr. 18);
  - precisering van de bewaartermijn van de verwerkte persoonsgegevens of minstens voorzien dat de Regering zal bepalen gedurende welke concrete termijn deze maximaal zullen worden bewaard en dit na advies van de Commissie; (zie randnr. 22);
  - precisering van bijkomende waarborgen teneinde een passend beveiligingsniveau te verzekeren (zie randnrs. 19 en 28);
  - aanduiding van verwerkingsverantwoordelijken in zin van artikel 1§4 WVP en artikel 4(7) AVG (zie randnr. 24);
  - verduidelijking van de rol- en taakverdeling tussen het digitaal platform VSB en het e-Healthplatform en de Kruispuntbank sociale zekerheid (zie randnr. 26 en 29);
  - verwijzing naar de rechten van de betrokkene en precisering van bijkomende waarborgen inzake transparantie en in het geval van geautomatiseerde besluitvorming (zie randnr. 31);
  - precisering dat het Besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot het beoogde hergebruik van persoonsgegevens voor beleidsdoeleinden aan het voorafgaand advies van Commissie zal worden voorgelegd en zal geschieden met inachtneming van de voorwaarden vervat Hoofdstuk II van het Koninklijk Besluit van 13 februari 2001 en aanduiding van welke entiteit of entiteiten zullen instaan voor het anonimiseren van de gegevens als Trusted Third Party (zie randnr. 33 en 32).

OM DEZE REDENEN

Brengt de Commissie een gunstig advies uit aangaande het voorontwerp van decreet *houdende de Vlaamse sociale bescherming* en dit op de uitdrukkelijke voorwaarde dat voormelde opmerkingen bijkomend worden geïntegreerd.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere